

Csigó László felvételei

Lh

PRO URBE BUDAPEST — 1979

Katona Imre

Mint a mesében. Hol volt, hol nem volt, élt egyszer valahol Magyarországon — Turkevén, az Alföld szélén — egy szorgalmas cipésmester. Hogy cipésmester-e vagy cseléd, soha nem tudta eldönteni, ideje sem volt ezen töprengeni. A cseléd filléres keresetével próbálta kiegészíteni a cipésmester jövedelmét. Vagy fordítva volt ez? Ma már mindegy. Hat gyermek fölneveléséhez kellett a pénz, ahhoz, hogy emberré nőjenek a gyerekek. Ám ahogy múltak az évek, a kisgyerekek felnőttek, és a harmincas évek elején elindultak világgá. A világ ott volt előttük, Túrkeve határán túl, hiszen onnan is utak indultak százfélé; kelet vagy nyugat, észak vagy dél mindegy volt, csak el innen minél messzebbre, élni kitérülve, és segíteni a szülőket, az otthonmaradt gyerekeket.

Egyszer a legkisebb is fölkerelkedett, hogy szerencsét próbáljon. Mint a mesében, kis batyujával elindult a Budapest felé vezető úton. Élni és megélni akart. Elindult, hogy meghódítsa az ismeretlen várost, s beköltözzék a legeslegnagyobb, a legeslegszebb házba, és elossa mindenkinek a száz aranyát, mert arra született, hogy csak jót tegyen másokkal.

De 1939 már nem a mesék éve volt. A tizenhétéves fiatalembernek sem lehettek illúziói. Kifutófiúként gyakran elcsodálkozott a Parlament méretein, csipkés tornyain, a Duna fölét magasodó épületgúlán. És azon is, hogy az arcnélküli emberek sokasága hogyan dönthet ott olyan láthatatlanul az ország, a világ dolgairól.

A kifutófiút mindenki letegezte. Akinek csak egy csomag Mirjam cigarettára volt szüksége, annak már pénze is volt, s a pénz

megkövetelt mindenféle szolgálatot. És a pénz kiszolgáltatottá tette az embert. Nehéz volt egyenes derékkal állva maradni. De az a fa, amelynek gyökerei a mélységet keresik, szembeszállhat minden viharral, szemtelenül kineveti az orkánokat. A fiatal ember életében a mesét fölvaltotta a valóság, egy új, másfajta legenda kezdődött, amelynek soha nem lesz vége, mert örökre benne marad e város történetében. Az utca gyermekét beszippantotta a Goldbergergyár, a szervezett munkások ereje. Túrkeve, szervezethez, osztály, mozgalom és állás. — Az a becsületes és tisztességes ember, aki bárhol van, bármilyen körülmények között él, mindig elvégzi a rábízott feladatokat és dolgozik. Lehet természeti csapás és háború; társadalmi rengés és forradalom, egy biztos: dolgozni kell!

Katona Imre ezt már az ország legnagyobb házában, egyszerűen berendezett dolgozószobájában mondja mint a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára. A meséből a nagy társadalmi földrengés után így lett valóság a legkisebb fiú életében.

Amikor azt kérdezem tőle, mikor lett igazán budapesti, láthatóan megzavarja a kérdés. De nem töpreng, csak a válasz kimondásával késik. — Azt hiszem, minden akkor kezdődik vagy kezdődött, amikor az ember kezdi átélni mások életét! Katona Imrének erre sokféle úton, sokféle poszton megadatott a lehetőség. De nem hagy meditálni rajta. — Engem a forradalom tett fővárosivá és emberré.

Ha életrajzából egyetlen szót emelhetnék ki, gondolkodás nélkül ezt a szót választanám: emberség. Engem a munka hozott össze vele és a munka vitt el bennünket

92
hosszabb-rövidebb utazásokra. Akkor már kerületi párttitkár, majd a Budapesti Pártbizottság első titkára. De a város első posztjához még Budapest határain belül is nagy utakat kellett megtennie. Másokért, mindig mások megbízásából. Itt volt a kerületi pártbizottság munkatársa, egyik erősítője a magyar—szovjet barátságának, agitátora a Budapesti Pártbizottságnak, majd a hatodik kerület első titkára, aztán budapesti titkár és 1974-től első titkár. Itt, Budapesten szerzett tanári diplomát.

— Mindig féltém a hatalomtól és mindig hatalmat kaptam. Hitem és meggyőződése, hogy minden vezetőnek nemcsak munkatársakra, hanem szövetségesekre is szüksége van, hogy dolgozni tudjon s meglegyen az alkotás biztonsága. S mi adott nekem mindig biztonságot? A város. Utcáival, tereivel és mindenekelőtt lakosaival. Hiszen együtt talicskáltuk a törmeléket és harminc évvel később együtt örültünk a megszületett Rákóczi útnak.

Katona Imre mint a Budapesti Pártbizottság első titkára négy évig dolgozott a fővárosért, a fővárosiakért. De huszonegy évet dolgozott a városért. Ebben a huszonegy évben benne vannak egy ember életének legboldogabb és legszomorúbb pillanatai is. S amikor megkérdezem, mire emlékszik a legszívesebben, látva az emberi meghatódást vagy talán szemérmességet, abbahagyom, de a kérdést már nem tudom visszahívni.

— Kérdezzük meg a budapestieket, mire emlékeznek ők az elmúlt huszonegy évből. Válaszukat én is elfogadom.

S hogy miért éppen ezt mondja, annak magyarázata kézenfekvő. A Parlamentbe nemcsak funkciójából eredően viszi be egy közösség örömeit és megoldásra váró gondjait, hanem a XI. kerület egyik választókörzetének országgyűlési képviselője is. Katona Imre mindent tud róluk, de az ő élete is nyitott könyv, kiolvashatjuk belőle mit tett, ha nem úgy alakultak dolgunk ahogyan a fővárosiak szerették volna. Emlékszem, ez a szelíd természetű politikus milyen erővel csapott az asztalra egyik fórumon, ahol a Rákóczi út átépítésének elhúzódása volt a téma!

— Keveset beszéljünk, mert ha sokszor elmondjuk ugyanazt, örökzöld témává tesszünk valamit és nem mennek előre ennek arányában dolgunk, devalváljuk saját szavunk értékét. A városépítés — lakás, közlekedés, szolgáltatás, egészségügy szervezése, fejlesztése — együttes akció: otthonteremtés! És középületek nélkül sem város a város. Órákra nyúltak tervezett beszélgetésünk percei. Az idővel nem tudunk szembeszállni. Megérkezett az egyik gyerekkori pajtása — az egyik Volán vállalatnál gépkocsivezető — csak úgy, egy kis beszélgetésre; arról, mi van ma és mi lesz holnap.

Elégedetlenül távoztam tőle, mert zavaran voltam. Elmentem Katona Imréhez egy hivatalos beszélgetésre, amit valamikor évekkel ezelőtt valahol elkezdtünk, de nem volt ez a találkozás, se hivatalos se beszélgetés. Zavart az érzés, hogy sorsom alakulása talán jobban érdekli mint amiért én mentem hozzá. Azt hiszem Katona Imrével kapcsolatban ettől az érzéstől soha nem fogok megszabadulni.